

مقاله کوتاه

گام‌های توسعه در آموزش پزشکی
مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
دوره یازدهم، شماره چهارم، ص ۵۴۹-۵۴۲، ۱۳۹۳

رابطه بین کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با عملکرد تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری

فرشید خسروپور^{۱*}، مژگان نیکویی^۲

۱. دکترای تخصصی روانشناسی، استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند، کرمان، ایران

۲. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند، کرمان، ایران

● دریافت مقاله: ۹۲/۱۰/۳ آخرین اصلاح مقاله: ۹۳/۴/۳۰ ● پذیرش مقاله: ۹۳/۵/۶

زمینه و هدف: عملکرد تحصیلی مهم‌ترین عامل ارزشیابی دانشجویان است. عزت نفس به رضایت فرد از خود بستگی دارد و کمال‌گرایی توجه به ملاک‌های بالا در عملکرد را شامل می‌شود. انگیزه پیشرفت تمایل برای کسب موفقیت است. به دلیل این‌که متغیرهای فوق می‌توانند بر عملکرد افراد تأثیرگذار باشند، این پژوهش با هدف بررسی رابطه کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با عملکرد تحصیلی دانشجویان انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی بود. از میان کلیه دانشجویان سال آخر دانشکده پرستاری دانشگاه آزاد کرمان (۱۳۲ نفر)، با در نظر گرفتن جدول Morgan حجم نمونه ۹۷ نفر تعیین شد که به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ۷ پرسش‌نامه به دلیل کامل نبودن حذف گردید. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه کمال‌گرایی اهاواز (Ahvaz perfectionism scale یا APS)، پرسش‌نامه انگیزه پیشرفت Hermans (Hermans achievement motivation scale یا HAMQ) و پرسش‌نامه عزت نفس Coopersmith (Self esteem inventory یا SEI) استفاده گردید و معدل کل دانشجویان به عنوان عملکرد تحصیلی در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: بین کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/05$). کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با یکدیگر ۳۱ درصد واریانس عملکرد تحصیلی را پیش‌بینی کردند، اما بررسی رابطه خطی متغیرهای پیش‌بین مورد بررسی نشان داد که فقط رابطه انگیزه پیشرفت با عملکرد تحصیلی معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد برای بهبود موفقیت تحصیلی دانشجویان باید به ویژگی‌های کمال‌گرایی، عزت نفس و به ویژه انگیزه پیشرفت توجه شود.

کلید واژه‌ها: کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت، عزت نفس، عملکرد تحصیلی

*نویسنده مسئول: گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند، کرمان، ایران

● تلفن: ۰۳۴-۳۳۴۵۰۸۵۶ ● نمابر: ۰۳۴-۳۳۴۵۰۸۵۵

Email: farshid2002@yahoo.com

مقدمه

ارزشیابی مداوم و مستمر وضعیت تحصیلی دانشجویان در طول تحصیل و بررسی عوامل مرتبط با آن، یکی از ارکان ضروری و اجتناب‌ناپذیر بهبود کیفیت آموزشی به ویژه در دانشگاه است (۱) و در اغلب کشورها در رأس برنامه‌های توسعه آموزشی قرار دارد (۲). یکی از عوامل مؤثر در عملکرد تحصیلی، کمال‌گرایی (Perfectionism) است که شامل در نظر گرفتن ملاک‌های بالا در عملکرد، ارزیابی، احساس مثبت و رضایت نسبت به خود می‌شود (۳) و می‌تواند عملکرد شغلی و تحصیلی افراد را تحت تأثیر قرار دهد (۴).

از دیگر عوامل مؤثر در افزایش عملکرد تحصیلی، انگیزه پیشرفت (Achievement motivation) است و منظور از آن، میل و اشتیاق برای پیروزی و شرکت در فعالیت‌هایی است که موفقیت در آن‌ها به تلاش و توانایی شخص وابسته می‌باشد (۵). به همین دلیل است که انگیزه‌های تحصیلی و پیشرفت با عملکرد تحصیلی رابطه دارد (۶). یکی دیگر از عوامل مهم در موفقیت افراد، عزت نفس (Self-esteem) است. عزت نفس از مهم‌ترین جنبه‌های شخصیت و تعیین کننده ویژگی‌های رفتاری و شکوفایی انسان است (۷) که رضایت فرد از خود و احساس ارزشمند بودن را شامل می‌شود (۸). منظور این است که افراد درباره خود چگونه فکر می‌کنند، چقدر خود را دوست دارند و از عملکردشان راضی هستند و به خصوص احساس آنان از نظر اجتماعی و تحصیلی درباره خودشان چیست؟ علاوه بر این، میزان هماهنگی و نزدیکی خود مطلوب و خود واقعی آن‌ها چگونه است؟ (۹).

قاسم‌زاده و همکاران بر این باور هستند که عزت نفس عامل مهمی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان است. بسیاری از دانشجویانی که دانشگاه را ترک می‌کنند، باهوش هستند. افت عملکرد تحصیلی باعث اخراج حدود ۱۵ درصد دانشجویان می‌شود. تحقیق آنان بر روی ۳۷۰ دانشجوی رشته‌های روان‌شناسی، کامپیوتر و علوم نشان داد که عزت نفس با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبتی دارد. عزت نفس دانشجویان

دختر کمتر از پسر بود و در رشته‌های مختلف تفاوت وجود داشت (۱۰). به عقیده Speigel و Apigian، با وجود اهمیت ارتباط کمال‌گرایی با عملکرد تحصیلی اما همچنان پژوهش‌های کمی در این مورد صورت گرفته است (۱۱).

Brumbaugh و همکاران رابطه میان کمال‌گرایی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را بررسی کردند و نتیجه گرفتند که بین کمال‌گرایی و عملکرد تحصیلی رابطه‌ای وجود ندارد (۱۲). Alison رابطه میان کمال‌گرایی مثبت و منفی را با عملکرد تحصیلی دانشجویان بررسی کرد. نتایج حاکی از آن بود که کمال‌گرایی مثبت، رابطه مثبت معنی‌داری با عملکرد تحصیلی دانشجویان دارد (۱۳). بررسی Jessica و Reynold در مورد ۱۲۶ دانشجو نشان داد که دانشجویان کمال‌گرایی که خوش‌بین نبودند، افسردگی بیشتر و عملکرد تحصیلی ضعیف‌تری داشتند (۱۴).

Altstötter و همکاران در تحقیق خود نشان دادند که کمال‌گرایی در حد متوسط می‌تواند باعث افزایش و بهبود عملکرد تحصیلی شود و در صورت افزایش اضطراب، عملکرد درسی کاهش می‌یابد (۱۵). سیف بر این باور است که انگیزه پیشرفت مهم‌ترین انگیزه در رابطه با موفقیت تحصیلی است. افراد از لحاظ این انگیزه با هم تفاوت فراوان دارند. برخی انگیزه بالایی دارند و در کارهای خود برای دستیابی به موفقیت و پیشرفت تحصیلی به سختی می‌کوشند و برخی دیگر انگیزه چندانی به پیشرفت و موفقیت ندارند و از ترس شکست، آماده خطر کردن برای دستیابی به موفقیت نیستند (۱۶). Muis و همکاران در تحقیق خود نتیجه گرفتند که ایجاد انگیزه در دانشجویان، عملکرد تحصیلی و حافظه آن‌ها را افزایش می‌دهد (۱۷).

پژوهش Schunk در مورد رابطه انگیزه پیشرفت با عملکرد تحصیلی نشان داد، جوانانی که انگیزه پیشرفت بالایی دارند در مقایسه با کسانی که انگیزه پیشرفت کمتری دارند به تحصیل دانشگاهی و دستیابی به نمره‌های بالاتر گرایش دارند و عملکرد تحصیلی آن‌ها بالاتر است (۱۸). Accordino و

همکاران رابطه انگیزه پیشرفت را با موفقیت تحصیلی نوجوانان مورد بررسی قرار دادند و نتیجه گرفتند که این دو متغیر با هم رابطه مثبتی دارند و این رابطه در دختران قوی‌تر از پسران است (۱۹).

تحقیق عبدالهی در مورد دانشجویان ۷ دانشکده مختلف نشان داد که دانشجویان با انگیزه پیشرفت بالاتر، عملکرد تحصیلی بهتری داشتند. رابطه بین متغیرهای فوق در بین دختران دانشکده پرستاری و پزشکی بیشتر بود (۲۰). مطالعه صوفی و همکاران در مورد ۴۱۷ دانش‌آموز دبیرستانی (شامل ۱۹۱ دختر و ۲۲۶ پسر) نشان داد که موفقیت تحصیلی با انگیزه پیشرفت رابطه مثبتی دارد (۲۱). Pellas، دانشجویان را با استفاده از آزمون‌های خودکارآمدی کامپیوتر، خودتنظیمی و عزت نفس مورد ارزیابی قرار داد. نتایج تحقیق وی بیانگر این نکته است که متغیرهای فوق می‌توانند یادگیری و عملکرد تحصیلی آن‌ها را پیش‌بینی کنند (۲۲).

پژوهش Rosil و همکاران بر روی ۲۲۰ دانشجو (۱۱۰ مؤنث و ۱۱۰ مذکر) دانشگاه پزشکی و بهداشت کوالالامپور نشان داد دانشجویانی که عزت نفس بالاتری داشتند، از نظر پیشرفت تحصیلی موفق‌تر بودند. عزت نفس با اضطراب رابطه معکوسی داشت. از بین متغیرهای مورد بررسی، عزت نفس یکی از مهم‌ترین عوامل کلیدی مؤثر در پیشرفت تحصیلی بود (۲۳). Ross و Broh، ۶۴ دانشجو را به منظور بررسی رابطه عزت نفس و پیشرفت تحصیلی مورد ارزیابی قرار دادند. آن‌ها بیان کردند که عزت نفس و پیشرفت تحصیلی با یکدیگر رابطه مستقیمی دارند (۲۴).

در پژوهشی که توسط بیابانگرد به منظور بررسی رابطه میان عزت نفس و انگیزه پیشرفت با موفقیت تحصیلی انجام شد، مشخص گردید که بین عزت نفس و پیشرفت تحصیلی و بین انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد (۲۵). Kernis و همکاران در پژوهش خود نتیجه گرفتند که افراد دارای عزت نفس بالا، بعد از شکست نیز احساس توانمندی و ارزش

می‌کنند و در امور مختلف زندگی توان جبران گذشته خود را دارند (۲۶). تحقیق جناآبادی بر روی ۳۰۰ دانشجو (۱۵۰ مرد و ۱۵۰ زن) تأیید می‌کند که عزت نفس با پیشرفت تحصیلی رابطه‌ای ندارد و عزت نفس دانشجویان مذکر بالاتر است (۲۷).

از آن‌جا که پیشرفت تحصیلی برای دانشجویان اهمیت زیادی دارد، تحقیقات متعددی در این مورد صورت گرفته است. کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس می‌توانند با عملکرد تحصیلی رابطه داشته باشد، اما تحقیقات رابطه متغیرها را به صورت دو به دو بررسی کردند. پژوهش حاضر رابطه متغیرها را به طور ترکیبی بررسی کرد تا علاوه بر تعیین رابطه هر یک از آن‌ها با پیشرفت تحصیلی، رابطه چندگانه آن‌ها نیز بررسی شود و از این طریق اطلاعات متخصصان مرتبط با آموزش دانشجویان افزایش یابد. از طرف دیگر، پرستاری از مهم‌ترین رشته‌های بهداشتی و درمانی است و عملکرد تحصیلی پرستاران به سلامت افراد جامعه مرتبط است. پژوهش حاضر برای اولین بار رابطه بین کمال‌گرایی، عزت نفس و انگیزه پیشرفت با عملکرد تحصیلی را بررسی کرد.

روش کار

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود و جامعه آماری آن را کلیه دانشجویان سال آخر دانشکده پرستاری دانشگاه آزاد کرمان (۱۳۲ نفر) تشکیل دادند. حجم نمونه با در نظر گرفتن جدول Morgan ۹۷ نفر تعیین شد که به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ۷ نفر پرسش‌نامه‌ها را به درستی تکمیل نکرده و از تحقیق خارج شدند.

ابزارهای مورد استفاده عبارت بودند از:

آزمون کمال‌گرایی اهواز (Ahvaz perfectionism scale) یا (APS): پرسش‌نامه کمال‌گرایی اهواز مقیاسی ۲۷ ماده‌ای است که از راه تحلیل عوامل در یک نمونه ۳۹۵ نفری از دانشجویان اهواز ساخته شده است. ماده‌های این مقیاس دارای چهار گزینه «هرگز، به ندرت، گاهی اوقات و اغلب اوقات»

تصنیف و ضریب Cronbach's alpha به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۹۱ گزارش شده است (۳۰). در پژوهش حاضر همسانی درونی این آزمون با استفاده از Cronbach's alpha ۰/۸۱ محاسبه شد. به منظور اندازه‌گیری عملکرد تحصیلی از نمره معدل کل دانشجویان استفاده شد.

جمع‌آوری داده‌ها در کلاس‌های آزمودنی‌ها و به صورت گروهی انجام شد. پس از بیان اهداف پژوهش و جلب رضایت دانشجویان، پرسش‌نامه جهت تکمیل در اختیار آن‌ها قرار گرفت. به هر پرسش‌نامه یک کد داده شد. جهت رعایت مسایل اخلاقی و با توجه به کد پرسش‌نامه‌ها، شماره دانشجویی هر آزمودنی روی پرسش‌نامه نوشته شد. سپس از آموزش دانشگاه خواسته شد نمره معدل کل از کارنامه دانشجو استخراج گردد و با توجه به شماره دانشجویی بر روی پرسش‌نامه نوشته و در پایان شماره دانشجویی از روی پرسش‌نامه حذف شود. پس از تکمیل پرسش‌نامه‌ها، داده‌ها بر اساس شاخص‌های پراکندگی، ضریب همبستگی Pearson و رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها

میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی بین متغیرهای مورد بررسی در جدول ۱ مشاهده می‌شود. ضرایب همبستگی محاسبه شده نشان می‌دهد که کمال‌گرایی، عزت نفس و انگیزه پیشرفت با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنی‌داری دارند. گرچه این رابطه در مورد متغیر انگیزه پیشرفت بیشتر است.

می‌باشند که آزمودنی‌ها یکی از گزینه‌ها را انتخاب می‌کنند. در این مقیاس به استثنای ماده‌های ۱۱، ۱۶، ۱۷ و ۲۲ که به شیوه معکوس نمره می‌گیرند، بقیه ماده‌ها بر اساس مقادیر ۱-۴ نمره‌گذاری می‌شوند. در پایان حاصل جمع نمرات، میزان کمال‌گرایی فرد را نشان می‌دهد. ضرایب همسانی درونی این آزمون برای دانشجویان دختر ۰/۸۹ و برای دانشجویان پسر ۰/۸۸ گزارش شد. علاوه بر این، ضرایب همبستگی بین نمره‌های کل این آزمون با مقیاس الگوی رفتار تیپ A برابر با ۰/۶۵، با مقیاس شکایت جسمانی ۰/۴۱ و با مقیاس عزت نفس Coopersmith برابر با ۰/۳۹ محاسبه شده که در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است (۲۸). در پژوهش حاضر همسانی درونی این آزمون با استفاده از ضریب Cronbach's alpha برابر با ۰/۷۴ محاسبه شد.

پرسش‌نامه انگیزه پیشرفت (Hermans achievement motivation scale یا HAMQ): آزمون انگیزه پیشرفت در سال ۱۹۷۰ توسط Hermans ساخته شد (۲۹). آزمون دارای ۲۹ سؤال است و نمره‌گذاری پرسش‌نامه با توجه به ویژگی‌های نه‌گانه که سؤالات بر اساس آن‌ها تهیه شده است، انجام می‌گیرد. بعضی سؤالات به صورت مثبت و بعضی به صورت منفی ارایه شده است. آزمودنی باید برای هر سؤال یکی از گزینه‌های (الف، ب، ج و د) را انتخاب کند و در پاسخ‌نامه وارد نماید. عملی بودن، اعتبار و روایی این آزمون مورد تأیید قرار گرفته است. ضریب اعتبار این آزمون با استفاده از فرمول Cronbach's alpha برابر با ۰/۷۹ و ضریب همبستگی آن توسط آزمون انگیزه پیشرفت مدرسه ۰/۷۸ تعیین گردید (۲۹). در پژوهش حاضر همسانی درونی این آزمون با استفاده از ضریب Cronbach's alpha برابر با ۰/۷۹ محاسبه شد.

پرسش‌نامه عزت نفس (Self esteem Coopersmith inventory یا SEI): دارای ۵۸ ماده که ۸ ماده آن دروغ‌سنج است. اعتبار پرسش‌نامه با استفاده از روش‌های بازآزمایی،

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی متغیرهای پیش‌بین و ملاک

متغیر	پیش‌بین			ملاک	
	کمال‌گرایی	عزت نفس	انگیزه پیشرفت	عملکرد تحصیلی	میانگین
کمال‌گرایی		**۰/۴۰۸	**۰/۵۲۴	**۰/۴۰۹	۶۹/۶۲
عزت نفس	**۰/۴۰۸		**۰/۴۱۷	**۰/۳۷۳	۳۸/۵۶
انگیزه پیشرفت	**۰/۵۲۴	**۰/۴۱۷		**۰/۵۱۶	۷۱/۶۵
عملکرد تحصیلی	**۰/۴۰۹	**۰/۳۷۳	**۰/۵۱۶		۱۵/۵۸
ملاک					۱/۹۰

** $P \leq 0/01$

با توجه به نسبت F به دست آمده، رگرسیون متغیر ملاک برای سه متغیر پیش‌بین معنی‌دار است. بر اساس مقدار R^2 ، حدود ۳۱ درصد تغییرات عملکرد تحصیلی توسط ترکیب خطی متغیرهای پیش‌بینی کننده یعنی کمال‌گرایی، عزت نفس و انگیزه پیشرفت به دست آمده است (جدول ۲).

جدول ۲: تحلیل واریانس و رگرسیون عملکرد تحصیلی بر کمال‌گرایی، عزت نفس و انگیزه پیشرفت، ضریب همبستگی چند متغیری و مجذور آن

منابع	SS	df	MS	F	P	R	R^2
رگرسیون	۱۰۰/۴۹۷	۳	۳۳/۴۹۹	۱۲/۹۸	$< 0/001$	۰/۵۵۸	۰/۳۱۲
باقی‌مانده	۲۲۱/۸۳۶	۸۶	۲/۵۷۹				
کل	۳۲۲/۳۳۳	۸۹					

SS: Sum of the squares; df: Degrees of freedom; MS: Mean of the sum of squares

جدول ۳ نشان دهنده میزان رابطه هر یک از متغیرهای پیش‌بین با عملکرد تحصیلی در معادله چند متغیره است. همان طور که ملاحظه می‌شود، در رابطه خطی انگیزه پیشرفت، عزت

جدول ۳: مقدار عرض از مبدأ (a) و ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش‌بین

متغیر	ضرایب غیر استاندارد شده		ضرایب استاندارد شده بتا	t	P
	b	خطای استاندارد			
مقدار ثابت a	۵/۶۷۷	۱/۶۰۲	-	۳/۵۴۳	۰/۰۰۱
کمال‌گرایی	۰/۰۲۷	۰/۰۲۰	۰/۱۵۰	۱/۳۸۳	۰/۱۷۰
عزت نفس	۰/۰۴۴	۰/۰۲۹	۰/۱۵۷	۱/۵۴۲	۰/۱۲۷
انگیزه پیشرفت	۰/۰۸۸	۰/۰۲۶	۰/۳۷۲	۳/۴۲۳	۰/۰۰۱

بحث و نتیجه‌گیری

همان گونه که نتایج پژوهش حاضر نشان داد، بین کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. کمال‌گرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس ۳۱ درصد واریانس متغیر عملکرد تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند و در رابطه چندگانه متغیرهای پیش‌بینی کننده، انگیزه پیشرفت معنی‌دار بود.

Alison رابطه کمال‌گرایی با عملکرد تحصیلی دانشجویان را تأیید می‌کند. Jessica و Reynold بر نقش کمال‌گرایی خوش‌بینانه در بهبود عملکرد تحصیلی تأکید می‌کنند. پژوهش‌های دیگر، کمال‌گرایی متوسط را با کاهش اضطراب و پیشرفت تحصیلی مرتبط می‌داند (۱۵) که با یافته‌های تحقیق حاضر همخوان است. در واقع کمال‌گرایی نسبی می‌تواند باعث افزایش تلاش و موفقیت دانشجویان شود. Brumbaugh و همکاران رابطه معنی‌داری را میان کمال‌گرایی و عملکرد تحصیلی گزارش نکردند (۱۲) که با نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر متفاوت است و علت شاید به اختلاف ابزار، نمونه و تفاوت‌های محیطی مرتبط باشد. از طرف دیگر، کمال‌گرایی شدید می‌تواند به اضطراب منجر شده و عملکرد افراد را مختل نماید. به عبارت دیگر سطح بهینه کمال‌گرایی می‌تواند اثر مثبتی بر بهبود عملکرد تحصیلی داشته باشد.

Pellas خودکارآمدی کامپیوتر، خودتنظیمی و عزت نفس را با عملکرد مرتبط می‌داند (۲۲). در پژوهش Rosil و همکاران، دانشجویانی که عزت نفس بالاتری داشتند، از نظر پیشرفت تحصیلی موفق‌تر بودند (۲۳). بسیاری از تحقیقات رابطه عزت نفس و پیشرفت تحصیلی را مورد تأیید قرار داده‌اند (۲۴، ۲۵) که با یافته‌های پژوهش حاضر همخوان است. افراد دارای عزت نفس بالا حتی بعد از شکست به تلاش خود ادامه داده، می‌توانند به موفقیت دست یابند (۲۶).

همان طور که تحقیق حاضر نشان داد، عزت نفس با عملکرد تحصیلی مرتبط است. عزت نفس بالا باعث رضایت از عملکرد دانشجویان شده و آن‌ها را به ادامه تلاش برای

پیشرفت بیشتر تشویق می‌کند. گرچه تحقیق جنابادی نشان داد که عزت نفس با پیشرفت تحصیلی رابطه‌ای ندارد (۲۷). علت تفاوت شاید به استفاده از متغیر هوش هیجانی مرتبط است. اضافه نمودن این متغیر باعث حذف رابطه احتمالی عزت نفس شد و چنین نتیجه‌ای به دست آمد، اما به طور کلی عزت نفس بالا رضایت فرد از خود را افزایش می‌دهد و بهبود عملکرد تحصیلی را به دنبال دارد.

تحقیق حاضر رابطه بین انگیزه پیشرفت با عملکرد تحصیلی را تأیید کرد. برخی از محققان عقیده دارند که انگیزه پیشرفت مهم‌ترین انگیزه در رابطه با موفقیت تحصیلی است (۱۶). ایجاد انگیزه در دانشجویان، عملکرد تحصیلی و حافظه آنان را افزایش می‌دهد (۱۷). پژوهش Schunk نشان داد که انگیزه پیشرفت بالا باعث افزایش نمرات امتحانی می‌شود. تحقیقات متعددی رابطه انگیزه پیشرفت را با موفقیت تحصیلی تأیید کرده‌اند (۱۹-۲۱) که با نتایج تحقیق حاضر مشابه است. به عبارت دیگر، انگیزه پیشرفت باعث افزایش فعالیت‌های درسی دانشجویان شده و عملکرد تحصیلی را بالا می‌برد. افراد با نیاز پیشرفت زیاد نه تنها تکالیف به نسبت دشوار را ترجیح می‌دهند، بلکه پایداری بیشتری نیز در این تکالیف دارند و تا مدت زمان بیشتری به کار خود ادامه می‌دهند و در نتیجه عملکرد تحصیلی بالاتری را می‌توان از آن‌ها انتظار داشت.

در مورد رابطه چند متغیری، تحقیق حاضر نشان داد که از بین متغیرهای پیش‌بین عملکرد تحصیلی، فقط انگیزه پیشرفت قدرت تبیین دارد. در توجیه قدرت انگیزه پیشرفت می‌توان به همپوشی احتمالی آن با کمال‌گرایی و عزت نفس اشاره کرد. شاید انگیزه پیشرفت ملاک‌هایی را شامل می‌شود که در کمال‌گرایی و عزت نفس وجود دارد. همان طور که برخی از تحقیقات نیز به این نکته اشاره کرده‌اند (۲۵). از طرف دیگر، این انگیزه مهم‌ترین عامل موفقیت تحصیلی افراد است (۱۶). بر اساس این یافته‌ها شاید انگیزه پیشرفت به تنهایی بتواند عملکرد تحصیلی افراد را توجیه کند، هرچند تعیین ملاک‌های

نتیجه‌گیری

عملکرد تحصیلی دانشجویان، موفقیت و پیشرفت آن‌ها همواره مورد توجه متخصصان آموزش عالی بوده است. توجه به متغیرهای مختلف مرتبط می‌تواند توان پیش‌بینی موفقیت تحصیلی را افزایش دهد. بنابراین توجه به کمال‌گرایی، عزت نفس و به ویژه انگیزه پیشرفت می‌تواند از افت تحصیلی دانشجویان جلوگیری کند و باعث ارتقای آموزش آن‌ها شود.

همپوش این سه متغیر می‌تواند کمک مؤثری در توجیه عملکرد تحصیلی دانشجویان باشد.

تحقیق حاضر بر روی دانشجویان رشته پرستاری انجام شد و تعمیم نتایج آن باید با احتیاط صورت گیرد. علاوه بر این، متغیرهای دیگری از جمله سن و جنس در رابطه با عملکرد تحصیلی وجود دارد که در تحقیق حاضر بررسی نشد و پیشنهاد می‌شود که محققان آینده موارد ذکر شده را مورد توجه قرار دهند.

References:

1. Sajadi SM, Saba MS, Ameri E. The role of evaluation in basic sciences. *Sci J Hamadan Univ Med Sci* 1992; 1 (1): 63-67. [In Persian]
2. Lubinski D. Introduction to the special section on cognitive abilities: 100 years after Spearman's (1904)"General intelligence, 'objectively determined and measured". *J Pers & Soc Psychol* 2004; 86(1): 96-111.
3. Rice KG, Lopez FG, Richardson CME. Perfectionism and performance among STEM students. *Journal of Vocational Behavior* 2013; 82(2): 124-134.
4. Leenars L, Lester D. Perfectionism, depression and academic performance. *Psychol Rep* 2006; 99(3): 941-2.
5. Hazrati Viari A, Tayarani Rad A, Torabi SS. The effect of personality traits on academic performance: The mediating role of academic motivation. *Social and Behavioral Sciences. Proceeding of the 4th Conference of Cognitive Science*; 2012 May 10-12; Tehran, Iran. 2011:367-71. [In Persian]
6. Sadrolsadat SJ. How self-esteem in children and adolescents with special needs will increase. *Teb Va Tazkiyeh* 2000; 38 :64-70. [In Persian]
7. Mahdi Gharachedaghi M. Psychology of self-esteem. (Translation). Branden N. 1nd ed. Tehran: Nakhoshtin Publication; 2007: 54-61. [In Persian]
8. Hosseini MA, Dejkam M, Mirlashari J. The correlation between self – esteem and academic achievement in rehabilitation students in Tehran University of social welfare and rehabilitation. *Iran J Med Educ* 2007; 7(1): 137-42. [In Persian]
9. McClelland DC. The achieving Society. 6nd ed. New York: Princeton; 1991:81-6.
10. Ghasemzadeh A, Saadat M, Mazaheri E, Karami SP. Self-esteem in Iranian University student and its relationship with academic achievement. *European Psychiatry* 2012; 27(1):1.
11. Speipel S J, Apigian C H. Perfectionism in students: Implications in the instruction of statistics. *J Statistics Educ* 2005; 13 (2): 2.
12. Brumbaugh J, Lepsik R, Olinger C. The relationship between GPA and perfectionism. *High School Education* 2008; 11(7):94-101.
13. Alison R. (dissertation). The relationship of positive and negative perfectionism to Academic Achievement, Achievement Motivation, and well-Being in Tertiary students. New Zealand: University of Canterbury; 2005: 20-3.
14. Jessica B, Reynold WM. Examining the relationship of perfectionism, depression, and optimism: Testing for mediation and moderation. *Personality and Individual Differences* 2013; 54(3): 426-31.
15. Altstötter G A, Gerstenberg FX, Brand M. Performing well – Feeling bad? Effects of perfectionism under experimentally induced stress on tension and performance. *Journal of Research in Personality* 2012; 46(5): 619-22.
16. Seif AA. Educational psychology. 5nd ed. Tehran: Agah; 2009:54-6. [In Persian]
17. Muis KR, Franco GM, Ranellucci J, Crippen KJ. Increasing academic performance and retention in undergraduate science students. Montreal, Quebec: Canadian Council on Learning: United State, University of Nevada, Las Vegas. 2010.

18. Schunk DH. Self-efficacy and academic motivation. *Educational Psychologist* 1991; 26(3&4):207-31.
19. Accordino DB, Accordino MP, Slaney RB. An investigation of perfectionism, mental health, achievement, and achievement motivation in adolescents. *Psychology in the schools* 2000; 37(6): 535-45.
20. Abdullahi OE. Relationship between achievement motivation, self- esteem, locus of control and academic performance of Nigerian University student. *Nigerian J Guidance Counselling* 2000; 7 (1): 130-41.
21. Soufi S, Sadri Damirchi E, Sedghi N, Sabayan B. Development of Structural Model for Prediction of Academic Achievement by Global Self-esteem, Academic Self-concept, Self-regulated Learning Strategies and Autonomous Academic Motivation. *Procedia Soc Behav Sci* 2014; 114:26–35.
22. Pellas N. The influence of computer self-efficacy, metacognitive self-regulation and self-esteem on student engagement in online learning programs: Evidence from the virtual world of Second Life. *Computers in Human Behavior* 2014; 35:157-70.
23. Rosil R, Othman H, Ishak I, Lubis SH, Saat NZM, Omar B. Self-esteem and academic performance relationship amongst the second year undergraduate students of university Kebangsaan Malaysia, Kuala Lumpur Campus. *Procedia Soc Behav Sci* 2012; 60: 582-9.
24. Ross CE, Broh BA. The roles of self-esteem and the sense of personal control in the academic achievement process. *Sociology of Education* 2010; 73(4): 270 -84.
25. Biyabangard I. Relationship between self-esteem, motivation and achievement in third year high school students of Tehran. *J Psychol Res* 2004; 16: 133-44. [In Persian]
26. Kernis MH, Brockner J, Frankel B S. Self-esteem and reactions to failure: The mediating role of overgeneralization. *Journal of Personality and Social Psychology* 1989; 57(4): 707-14.
27. Jenaabadi H. Studying the relation between emotional intelligence and self esteem with academic achievement. *Procedia Soc Behav Sci* 2014; 114: 203–6.
28. Savari K.n The relationship of mental health, life satisfaction and perfectionism with migraine headache. *J Knowledge and Health* 2012;8(1):1-6. [In Persian]
29. Hermans HJ. A questionnaire measure of achievement motivation. *J Appl Psychol* 1970;54(4):353-63.
30. Dehghani Firozabadi S, Ghasemi H, Safari S, Ebrahimi AA, Etemadi O. The effectiveness of motivate interview group sessions on self confidence enhance and self efficacy of female addiction. *Quarterly J Res Addiction* 2013; 7(26):145-58. [In Persian]

The Relationship between Perfectionism, Achievement Motivation, Self-Esteem, and Academic Performance among Nursing Students

Farshid Khosropour^{1*}, Mojgan Nikoie²

1. Ph.D. in Psychology , Department of Psychology , Islamic Azad University, Zarand Branch, Kerman, Iran

2. M.Sc. in Psychology , Islamic Azad University, Zarand Branch, Kerman, Iran

• Received: 24 Dec, 2013

• Received Corrected Version: 21 Jul, 2014

• Accepted: 28 Jul, 2014

Background & Objective: Academic performance is the most important factor in student evaluation. Self-esteem is related to self-satisfaction and perfectionism is the setting of high goals in performance. Achievement motivation is the willingness to gain success. Because these variables can affect academic performance, the aim of this study was to investigate the relationship between students' perfectionism, achievement motivation, self-esteem, and academic performance.

Methods: This was a correlational-descriptive study. Based on Morgan's table, 97 students were randomly selected from all last year nursing students of Kerman Branch, Islamic Azad University. Due to being incomplete 7 questionnaires were excluded. The data collection tools consisted of Ahvaz Perfectionism Scale (APS), Hermans Achievement Motivation (HAMQ) Scale, and the Coppersmith Self-Esteem Inventory (SEI). Total average scores of students were considered as academic performance.

Results: Results showed a positive significant correlation between academic performance and perfectionism, achievement motivation, and self-esteem ($P < 0.05$). Perfectionism, achievement motivation, and self-esteem predicted 31% variances in academic performance. Nevertheless, investigation of the liner correlation of these variables showed that only the correlation between achievement motivation and academic performance was meaningful.

Conclusion: It is seems that for the improvement of students' academic achievement, perfectionism, self-esteem, and especially achievement motivation must be taken into consideration.

Key Words: Academic performance, Perfectionism, Self-Esteem, Achievement

*Correspondence: Department of Psychology , Islamic Azad University, Zarand Branch, Kerman, Iran

• Tel: (+98) 34 3345 0856

• Fax: (+98) 34 3345 0855

• Email: farshid2002@yahoo.com